

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002411

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-07-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Логачова Белла Вікторівна

2. Bella Logachova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 023

Назва наукової спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Дата захисту: 26-08-2024

Спеціальність за освітою: Графік

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 6337 Логачова

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.19.05

Тема дисертації:

1. Регіональні ідентичності українського відеоарту в сучасному мистецтві (кін. XX – поч. XXI ст.)
2. Regional identities of Ukrainian video art in contemporary art (late 20ht – early 21st cent.)

Реферат:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії (Ph. D) за спеціальністю 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Харківська державна академія дизайну і мистецтв, Харків, 2024. У дисертації досліджується процес становлення відео арту в Україні у контексті створення провідними українськими відео художниками регіональних ідентичностей з точки зору особливостей візуальної мови (кін. XX – поч. XXI ст.). Українські митці звернулись до напрямку відео арт як до виразного засобу мистецького висловлювання й прояву візуальної активності регіональних культурних осередків у 1990-і. Починаючи працювати з кіноплівкою, з запозиченим рухомим зображенням, створювали відео документації і аматорські фільми, що надали унікальних стилістичних рішень та стали важливим маркером нової комунікації з глядачем. В роботі висвітленні зміни соціокультурної складової й різниця часових меж щодо виникнення відео арту в Америці (1960-і) та окреслення латентного періоду українського відео арту, за часів митців нон-конформістів (1980-і). Переважно це були відео документації, зняті на кінокамери, фіксації акцій та виставок. Тоталітарна ідеологія через критерії соцреалізму забороняла будь-які відхилення від цензури, пошуки

національної само ідентифікації, таким чином, завдяки відео було зафіксовано мистецькі акції, презентовані вже в незалежній Україні у вигляді відео арту. Еволюція від аматорського відео до комп'ютерної графіки (за Ш. Каббітом), де розглядається відео як синтетична форма медіа мистецтва, демонструє головні чинники феномену українського відео арту в його стрімкому розвитку і достатній зрілості за невеликий час існування. В намаганні доєднатись до західних мистецьких процесів, українські куратори і відео художники у 90-ті винайшли унікальні методи демонстрацій відео проєкцій, експериментували з відео інсталяцією і розширили використання різноманітних форм відео арту, наздогнавши світові тенденції. Поява художнього інструменту – відео камера, надала можливостей створення автономних відео записів: документацій акцій, перформансів, колективних дій і гепенінгів. Виникнення нових жанрових, гібридних і синтетичних форм у відео арті окреслили самодостатність відео зображення в монтажній версії, але ж митці прагнули до застосування усього спектру досягнень сучасного комп'ютерного програмування, що інтегрувало відео арт у коло поняття «мистецтво нових медіа». Програмно-цифрова природа відео зображення – «трансзображення» (за З. Алфьоровою) в поєднанні відео, комп'ютерного та теле- зображення надало нових художніх форм відео арту у процесі синтезу мистецтв (відео інсталяція, відео енвайроменти). Впродовж (1990 – 2000-х) значна частина українських митців мігрувала у столичні культурні лакуни, знайомилась з західними медіа технологіями на мистецьких резиденціях і новітніми досягненнями в європейських інституціях, здобуваючи професійні навички. Важливим фактором стало поєднання українських мистецьких традицій у взаємодії з західно-європейськими традиціями. Від 2000-х спостерігається стрімка трансформація українського відео арту від аматорського відео в оригінальних структурах монтажу і синтезу з аналоговими мистецькими практиками к цифровим сучасним технологіям. Застосування філософських авторських атрибуцій – «трансформація дійсності», «виробництво дійсності» в медіа середовищі, сприятиме більш чіткому визначенню художніх явищ і ґрунтовному осмисленню феномену українського відео арту з точки зору нової візуальності. Визначення відмінностей і особливостей застосування відео практик в різних мистецьких школах України, з відокремленням концептуального напрямку відео арт зумовлює актуальність теми. Об'єкт дослідження – відео арт, візуальні трансформації в мистецькому просторі кін. XX – поч. XXI ст. Предмет дослідження – особливі риси українського відео арту в контексті регіональних ідентичностей. Наукова новизна полягає у дослідженні візуальної мови відео арту через концепцію міст, діяльність художніх спільнот і розглядання раніше невідомих творів відео арту на прикладі харківської мистецької школи: діяльність мистецьких спільнот «SOSka», «EXcess», висвітлення творчості студентської когорти ХДАДМ, окреслення майбутньої мистецької місії відео арту крізь призму цифрових іновацій. Ключові слова: відеоарт, український відеоарт, харківська мистецька школа, харківська школа відеоарту, SOSka group, імерсія, інтерактивний, рухоме зображення, відеопрактики, відеоінсталяція, відеодокументація, сучасне українське мистецтво, медіамистецтво, постмодернізм, мистецтво нових медіа, мистецькі практики, аудіовізуальне мистецтво.

2. Thesis for a scientific Degree of Doctor of Philosophy (PhD) in specialty 023 "Fine Arts, Decorative Arts, Restoration". – Kharkiv State Academy of Design and Arts, Kharkiv, 2024. The thesis is a comprehensive study of the origin, development and formation of video art in Ukraine in the context of the regional identities creation by leading video artists, artistic communities and schools, considering the peculiarities of the visual language of the late 20th – early 21st centuries. This process took place on the specific political background of independent Ukrainian statehood formation, changes in socio cultural factors and the traditional paradigm in art, the development of national self-identification, the search for modern stylistic solutions that influenced video art. Since the 1990s, video and media technologies have become an important marker of new communication with the viewer. Ukrainian artists turned to video art as a means of artistic expression and manifestations of visual activity in regional cultural centers. At the end of the 1980s, in America and Western Europe, video art was already established, in contrast to Ukraine, where free access to video equipment was somewhat limited. Artists first experimented with film and ready made, creating video works from borrowed images, video documentation and amateur films, like home video. It is shown that Ukrainian video art in its genesis didn't imitate the world video techniques, but rather found unique stylistic solutions. The lack of visual experience explains the unprofessional

use of technical means and the transfer of artistic techniques and analog technologies in video works. Comparing the development of Ukrainian and world video art, we see a certain lag. Given the rapid convergence of video into the global media environment since the 2000s, we can talk about the rapid transformation of Ukrainian video art, from amateur video, the montage and synthesis with analog artistic practices – to modern digital technologies. In an effort to join Western trends, Ukrainian curators and video artists in the 1990s, with lack of exhibition space at the time, invented unique methods of video projection demonstrations. Experiments with video installation expanded the use of various video art forms in connection with modern and traditional art, thanks to which Ukrainian video art is currently in progress of development, catching up with world trends. The analysis of numerous samples of video works, the use of video equipment technology, television equipment, and the properties of the moving image, speaks of a special Ukrainian way of developing video art. In accordance with the theoretical concepts of media art researcher S. Cubbitt, who considered the evolution from amateur video to computer graphics where video is a synthetic form of media art, the dissertation rethought and highlighted the factors of rapid transformations of visual space in the Ukrainian video art development context. The appearance of a new artistic tool – a portable video camera – has given Ukrainian artists interest in creating autonomous video recordings, documentation of their artistic activity, video recording of artistic manifestations from actionism to performative practices, collective actions and happenings to experiment in the field of new visuality. We emphasize the difference in video art representation, which depends on the techniques and means of video creation, so it is important to separate the features, methods of obtaining and demonstrating a moving image video. Highlighting the self-sufficiency of video in both original and montage formats is an important development in distinguishing video art from media art, which uses the entire range of modern computer programming achievements to integrate itself into the concept of "New Media Art". The introduction of Zoya Alforova, Doctor of Art Studies, to the concept of "transimage" (combination of video, computer and television image), also defines the moving image's digital nature, which influenced the emergence of new artistic forms of video art, when an active process of synthesis of various arts in combination with video installation, interactive video with object installations, etc., took place. Key words: video art, Ukrainian video art, Kharkiv art school, Kharkiv School of video art, SOSka group, immersion, interactive, moving picture, video practices, video installation, video documentation, Contemporary Ukrainian art, media art, postmodernism, new media art, artistic practices, audiovisual art.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Логачова Б. В. Засоби візуальної активності відео арту: харківські проекти «В темряві» і «Лютий». ХУДПРОМ: Український журнал з мистецтва і дизайну. № 2. 2023. С. 115–129.
- Логачова Б. Відео інсталяція у харківській мистецькій школі: нова візуальність на початку нульових років. Актуальні питання гуманітарних наук: межвузівський збірн. наук. праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. № 70. 2023. С. 55–65.
- Логачова Б. Харківські відеопрактики: паралельні мистецькі програми 2022 – 2023 років. Fine Art and Culture Studies. № 6. 2023. С. 54–64.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павлова Тетяна Володимірівна
2. Tetiana Pavlova

Кваліфікація: д. мист., доцент, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарасенко Ольга Андріївна
2. Olha Tarasenko

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шостачук Тетяна Всеволодівна
2. Tetiana Shostachuk

Кваліфікація: к. пед. н., професор, 13.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка**Код за ЄДРПОУ:** 02125208**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Алфьорова Зоя Іванівна
2. Zoya I. Alforova

Кваліфікація: д.мист., професор, 26.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-4698-9785**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківська державна академія дизайну і мистецтв**Код за ЄДРПОУ:** 02071145**Місцезнаходження:** вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ковальова Марія Миколаївна
2. Mariia Kovalova

Кваліфікація: к. мист., 17.00.05**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківська державна академія дизайну і мистецтв**Код за ЄДРПОУ:** 02071145**Місцезнаходження:** вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Соколюк Людмила Данилівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Соколюк Людмила Данилівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Штан Геннадій Валерійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна